

PAVEL CHALOUPKA

KLOKAN S GÓLOVOU HLAVOU

STANISLAV HRABĚ
PAVEL CHALOUPKA

**PAVEL
CHALOUPKA**

KLOKAN S GÓLOVOU HLAVOU

**STANISLAV HRABĚ
PAVEL CHALOUPKA**

**NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA**

Copyright © Pavel Chaloupka, Stanislav Hrabě, 2021

Cover art © Lukáš Tuma, 2021

Illustrations © Karel Vaníček, 2021

Photos © Archiv Pavla Chaloupky, Bohemians Praha 1905, Český olympijský výbor, Edvard Beneš, Pavel Jiřík, Petr Novák, Tomáš Skácel, Alexander Tóth, 2021

Czech edition © Nakladatelství Epoque, Praha 2021

ISBN 978-80-278-0000-1 (print)

ISBN 978-80-278-1003-1 (pdf)

Pavel Chaloupka a nakladatelství děkují

Karlu Řezníčkovi

zejména za zpracování podrobné statistické přílohy a dále za pomoc při dohledání faktů z Pavlovy fotbalové kariéry, především z jeho zahraničního angažmá, a také z jeho trenérského působení.

Tomáši Skácelovi

za pomoc při výběru fotografií a upřesňování dat z Pavlova fotbalového i osobního života.

Družstvu fanoušků Bohemians

za spolupráci při vydání a propagaci této knihy.

NA VYDÁNÍ KNIHY SE FINANČNÍM PŘÍSPĚVKEM PODÍLELY TYTO FIRMY A OSOBY:

ABC Chomutov spol s r.o. – Jan Vaněk
ADVERCOM s.r.o. – Luboš Krotíl
Akcenta CZ a. s. – Milan Čeman, Jan Karger
AKKAMA s.r.o. – Milan Andrš
Autobusová doprava – Roman Zařko
Betonárka Gollner – Kamil Gollner
Biolmpro s.r.o. – Jiří Weber
Bohemia Arch spol s r. o. – Zdeněk Mrnka
Bouda František Ing.
Bricostav s.r.o. – Jan Hennrich
CORROTECH TRADE s.r.o. – Tomáš Rucký
DIPRO Trade s.r.o. – Ing. Procházka Micha
DRUŽSTVO FANOUSHŮ BOHEMIANS
Dřevák K & C s.r.o. – Karel Stupka
DX7 s.r.o. – Daniel Molnár
EDOZ Plus s.r.o. – Zdeněk Fojtík
Filípek Vratislav
Funk David – Zámečnictví Jirkov
Hasík Vlastimil
Instalservis – Václav Havlan
JE7BOZA s.r.o. – Radek Zařko
Jenčík Tomáš – Elektromontážní práce
K & J Color s.r.o. – Jiří Punčochář
Kanab – Pavel Bodnarik
Král Lubomír
MALTOP – EKO s.r.o. – Lukáš Lípa
Mareš Stanislav – VODA TOPENÍ PLYN

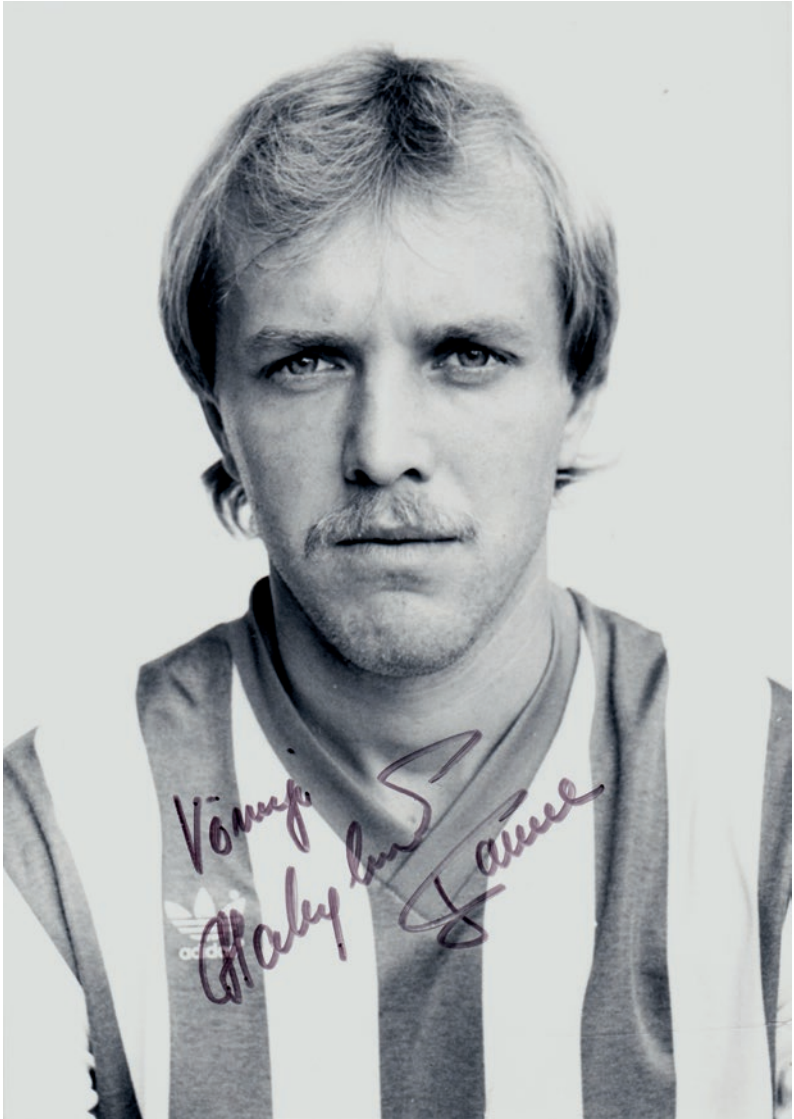
Marketing Sport Group s. r. o. – dr. Jiří Stejskal
Matas Jaroslav-FREMAT
MIKROTEX s.r.o. – Michal Kropáč
MJM rodinná realitní a personální agentura s.r.o. – Martin Boček
Multitechnik spol. s r. o. – Jana Šilhánková
PASSERINVEST GROUP, a.s.
Pokorný Martin – Pekárnička tety Maji
PPM s.r.o. – Hynek Podolka
QARK s.r.o. – Milan Štefanov
Reif-elektronářadí s.r.o. – Zdeněk Reif
Restaurace Kaštan – Miroslav Babka
RN STŘECHY s.r.o. – Radek Nový
Salve Finance, a. s. – Zdeněk Mrázek
Severočeské doly a.s.
SIKO KOUPELNY, a. s.
Sklenářství Kos s.r.o. – Pavel Kos
Studio colors s.r.o. – Zdeněk Kmoníček
Škobla s.r.o. – Blažko Jaroslav
Škuta Martin – Zahradnictví
Tauber Jan
TBG SEVEROZÁPADNÍ ČECHY s.r.o. – Ladislav Hanzelín
TEMTEC s.r.o. – Tomáš Prejza
Toyda Gosei Czech, s.r.o. – Ing. Jan Richter
Trading BR s.r.o. – Luboš Turek
VPgroup SCAFFOLD s.r.o. – Martin Vašina
ZHM kovovýroba DVOŘÁK s.r.o. – Josef Dvořák

Ligový kanonýr 1982/1983 na kresbě věnované střelci Karlem Vaníčkem

OBSAH

HLAVA SKVOSTNÁ I PROKLETÁ	11
NÁČELNÍKU, PAKÁRNA!	13
I. ZAČÁTKY	15
II. VOJENSKÁ SLUŽBA	31
III. BOHEMIANS	47
IV. EVROPSKÉ POHÁRY	97
V. REPREZENTACE	123
VI. ZAHRANIČNÍ ANGAŽMÁ	151
VII. ZRANĚNÍ	175
VIII. TRENÉR	193
IX. PENÍZE	213
X. ZAMĚSTNÁNÍ	229
XI. OSOBNÍ ŽIVOT	239
ZÁVĚREČNÝ ROZHOVOR	265
STATISTICKÁ PŘÍLOHA	285
MEDAILONKY AUTORŮ	337

HLAVA SKVOSTNÁ I PROKLETÁ

Chaloupkova hlava – lépe řečeno umění zasáhnout jí míč tak, aby skončil v síti soupeřova týmu – byla mistrovská. Když Bohemians Praha v ročníku 1982/1983 získali jediný titul v historii, podílel se na něm sedmnácti zásahy (nejlepší střelec ligy), z nichž jedenáct bylo hlavou. Proto má tato kniha jedenáct kapitol.

Zažila ale i osudová prokletí, když byl omylem, chybou, nepozorností, možná i po úmyslu připraven o dvě mistrovské pocty. Míč skončil v síti, gól by přinesl obrovskou hodnotu, ale nebyl uznán. S nespravedlností se nikdy nesmířil. Jeho kariéra – byť i tak hodně bohatá a úspěšná – se mohla odvíjet jinak. Luxusněji.

30. LISTOPADU 1983, ČESKOSLOVENSKO – RUMUNSKO 1:1, KVALIFIKACE ME 1984, BRATISLAVA (TEHELNÉ POLE)

Závěrečné utkání kvalifikační skupiny, v níž Československo trumfne čerstvé mistry světa, Italy. K postupu na šampionát do Francie však potřebuje porazit Rumunsko. Pavel Chaloupka v životní formě naskakuje za bezbrankového stavu na centr z boku a dává gól. Pro chybně odmávaný ofsajd však není uznán. Zápas končí remízou 1:1. Nikdy se na mistrovství Evropy jako hráč nepodívá.

**19. ČERVNA 1985,
BOHEMIANS PRAHA – SPARTAK TRNAVA 0:1,
30. KOLO LIGOVÉHO ROČNÍKU 1984/1985, PRAHA (ĎOLÍČEK)**

Vzhledem k výsledku utkání Sparty v Banské Bystrici stačilo doma s Trnavou remizovat a Bohemians by slavili druhý titul. Soupeř se však ujal vedení a urputně vzdoruje, rozhodčí nepomáhají. Ještě za bezbrankového stavu Chaloupka skáče rybičkou do centru z rohového kopu Stanislava Levého, míč se třepe v síti. Ale praporek je nahoře, ofsajd po rohovém kopu! Nikdo nechápe. Trnava nakonec nečekaně vítězí, z titulu se raduje Sparta. Klokani druhý mistrovský titul do historických análů nezapisují.

Rozhodčí Krchňák neuznává gól v posledním utkání s Trnavou v roce 1985

NÁČELNÍKU, PAKÁRNA!

(ANEB TAJEMNÝ HLAS VOJENSKÉHO ÚTVARU 8046)

„Nástup na *Televizní noviny!*“ Šedivou vojenskou ubikací se ozve ryčný příkaz dozorčího. Zobáci – vojáci prvního ročníku – odloží pometla a košťata a s úlevou se jdou dívat na povinný propagandistický program socialistické televizní publicistiky.

Dozívají se, kolik mají zemědělci z JZD sklidit okopanin, jaké budou závazky úderníků v těžbě uhlí k významným výročním vítězství dělnické třídy. Na obrazovky naskakuje sportovní pořad *Branky, body, vteřiny* a na mnoha rotách jsou zobáci okamžitě vyhnáni šúrovat rajóny. Ne ovšem u průzkumníků.

„Všichni povinně koukat a skandovat Čaloupka, Čaloupka!“ velí suprák a ptáci musejí obdivovat vítěznou jízdu Bohemky v ročníku 1982/1983, kterou táhne její nejlepší střelec Pavel Chaloupka. Příznivci Sparty, Dukly, Slavie a dalších klubů skřípou zuby, ale aspoň nemusejí twistovat parkety a čistit mazlákem chodby. Chvilku mají pocit, že jsou součástí normálního života.

Zprávy končí, zobáci jdou až do večerky ve 22:00 uklízet, mazáci uléhají na bidla. Z otevřeného okna se však na buzerák vojenským útvarem nese: „Čaloupka, Čaloupka!“ na oslavu bohemáckého střelce. Tento chvalo zpěv pak střídá upřímná osobní zповěď: „Náčelníku, pakárna!“

Odvážný postoj na tankovém pluku VÚ 8046 v Táboře, kde v neděli v době osobního volna mají bigoši – příslušníci roty motostřelců – na nástupišti vyvalené postele a stolky a přehledný pořádek kontroluje jejich velitel poručík Jiří Šedivý. Slogan „Celý kasárna jsou šedivý, jen Šedivý je zelený“ zaniká v propadlišti zapomnění až v době, kdy v kariéře vyšplhal v novém politickém zřízení na funkci náčelníka generálního štábu i k hodnosti armádního generála a stal se obdivovatelem kdysi imperialistického spolku NATO.

Vojenský ročník 1982/1983 pro mě zdůraznily dvě události: smrt velkého vůdce světového proletariátu Leonida Iljiče Brežněva na podzim 1982 a mistrovský titul Bohemians na jaře 1983. Velkým propagátorem nejlepšího střelce týmu byl jeho švagr svobodník Jiří Heinisch, hokejista ligového Litvínova, který si v Táboře kroutil povinnou prezenční službu.

Pavla Chaloupku jsem při mistrovské jízdě klokanů poznal z velké vzdálenosti, protože jsem přímo neviděl jediný zápas, ale zároveň jsem ho poznal i velmi zblízka – v pakárně na vojenském útvaru 8046.

Stanislav Hrabě

I. - ZAČÁTKY

V BAŠTĚ HOKEJE

V rodném listě má Pavel Chaloupka uvedeno, že se narodil 4. května 1959, kdy má svátek Květoslav, ve znamení Býka, podle čínského kalendáře byl právě rok Vepře. Coby místo narození je uveden Most. Důvod je prostý – v okresním městě severočeského kraje byla porodnice. Matrika však vypovídá, že přísluší ke druhému největšímu osídlení v okrese – Litvínovu.

Litvínov je severočeské město s asi pětadvaceti tisíci obyvateli přilepené na Krušné hory. První historická zmínka se váže k roku 1352, tedy k vládě Otce vlasti císaře Karla IV. Nabízí různé architektonické skvosty, hoden obdivu je například raně barokní děkanský kostel svatého Michaela archanděla ze 17. století s dvouvěžovým hlavním průčelím, který navrhl významný francouzský architekt Jan Baptista Mathey. Ale co Litvínov proslavilo po celém světě, je lední hokej.

Drží totiž i jeden velice příznivý rekord, kterým je záhodno se chlubit. V NHL – v kanadsko-americké hokejové lize – působilo podle prověřených statistik šestadvacet litvínovských odchovanců, což je nejvíce nejen ze všech klubů v České republice, ale na počet obyvatel i nejvíce z celého světa. Na jeden tisíc obyvatel jeden hokejista v nejlepší hokejové soutěži světa.

Na brusle se Chaloupka postavil takřka hned, jakmile se naučil chodit, od malička oplýval výbornou fyzickou kondicí, měl smysl pro kolektivní sporty, ani zahnutá hůl mu nepřekážela. Město hokejem žilo, jako kluk obdivoval mistry ledového řemesla Ivana Hlinku a Jiřího Bublu. A mezi chrániči obalenými borci našel i věrné kamarády, k jeho vrstevníkům patří Vladimír „Kejhák“ Kýhos, Arnold Kadlec či Eduard Uvíra. Ti všichni dosáhli mezi mantinely mnoha úspěchů. A on se k nim nyní mohl připojit.

Jenže nechtěl, lákal ho fotbal. „Sundal jsem brusle a přesunul se na trávník, zimní stadion ležel od fotbalového jen kousek. Tam mě to lákalo,“ nezapírá, že kopací míč zcela předčil chuť šťouchat do zmrzlé žáby.

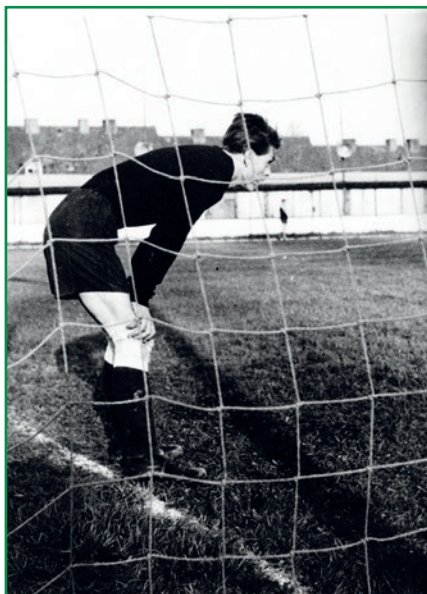
KREV NENÍ VODA

Nikoli tedy hokej – v Litvínově sport číslo jedna –, ale fotbal, to byla jeho volba. Asi nešlo jinak, měl ho pevně usazený v genech. „K fotbalu mě přivedl táta Alois, který chytal divizi a jeden rok si vyzkoušel i třetí ligu,“ rozkrývá svůj fotbalový rodokmen. „Chodil jsem se dívat na jeho zápasy, když mi bylo pět šest, podával jsem balony a rozhodl se, že chci být také fotbalista,“ pojal úmysl následovat otce.

Ale nebyl to jediný fotbalový předek hodný následování. „Významnou roli hrál také můj strejda Josef, o osm let mladší než otec, který kopal za Baník Most druhou ligu,“ přidává další dílek genetiky. Dva rodinné vzory – táta brankář, strýc levé křídlo. Znamé fot-

Otec Alois Chaloupka,
podoba rychle rozeznatelná

Otec Alois Chaloupka v typickém
brankářském postoji

balové zjištění říká, že v mužstvu jsou největší mentálové právě tyto dva posty. „Jasně, musel jsem být po nich také magor,“ přijímá tento postřeh Chaloupka.

Dědičné vlohy byly ovšem ještě širší, podílel se na nich rovněž děda z matčiny strany Karel Kepr, jenž rovněž hrával za Baník Most. „Byl obránce, řízný bek, takový rambousek,“ vytahuje vnuk ze vzpomínek. „Mydlil to, jak to přišlo, nikoho nešetřil a já také vletěl do všeho jako blázen, i když jsem spíše hodně schytával. Ale uměl

jsem i rozdat,“ hlásí se i k odkazu prarodiče. Z fotbalu zkrátka nebylo úniku.

Z něj se vysmekla jen o čtyři roky mladší sestra Petra, která naopak podlehla litvínovskému hokejovému kouzlu – vzala si ligového útočníka Jiřího Heinische...

PRVNÍ KROKY, RYCHLÉ SKOKY

Bylo to dané osudem, v šesti letech ho otec Alois sebral z plácku za barákem a odvedl do skutečného fotbalového klubu, místního skvostu CHZ (Chemické závody) Litvínov. Nastoupil do přípravky, kde ho převzal Jaroslav Hruška. Jméno pozdějšímu reprezentantovi Československa naskočilo okamžitě, na prvního trenéra se skutečně nezapomíná.

Rovněž táta byl oporou týmu, i když gólům jako brankář především zabraňoval

I když v té době toužil hrát závodně snad každý kluk, neboť nebylo moc jiných lákadel, litvínovský oddíl – jak se tehdy fotbalová se-

Vpravo otec Alois, fotbalové geny nezůstaly utajeny.

skupení v pseudoamatérském socialistickém systému tělovýchovy musela povinně nazývat – nedělil kloučky toužící po velkých kariérách podle věku na mladší a starší, byla jen jedna žákovská kategorie se dvěma družstvy, áčkem a běčkem. Jinak řečeno, už v sedmi letech se stětoval na hřišti s patnáctiletými spoluhráči i protihráči. Nejlepší škola.

Táta měl sice na jeho zájmu obrovský podíl, ale do branky to malého Pavlíka netáh-

Pavel Chaloupka s úsměvem v podřepu uprostřed v kolektivu svých spoluhráčů (žáci Litvínova 1968/1969, otec Alois Chaloupka stojící vpravo)

lo. „Každý kluk chce dávat góly a já nebyl výjimka,“ přiznává sen stát se střelcem. „Za žáky jsem hrával pravé křídlo a opravdu jsem góly dával i proti starším,“ tvrdí. Pečlivě vedené statistiky jeho slova potvrzují, před brankou soupeře se uměl prosadit. Podle těchto záznamů vstřelil první mistrovský gól již 29. března 1969, tedy v devíti letech. Nepatřil však mezi obávané hlavičkáře, to přišlo až později. „Spíš dorážky, rychlý protiútok,“ odkrývá způsoby, jak nejčastěji dopravoval míče do branky soků.

Tréningy v oddíle mu nestačily, na jeho střeleckém růstu měl nadále velký podíl otec. Ve volných chvílích chodili na hřiště, kopali si, přihrávali, zpracovávali míč. A především stříleli. Patou, špičkou, celou botou. „Placírka, nárt, šajtle, musel jsem zvládnout všechno. Došlo i na vysmívané bodlo,“ popisuje procvičovanou techniku kopu, která se dnes už moc nenosí.

Členský průkaz ČSTV
žáčka litvínovského klubu

Diplom převzal ten nejlepší (Litvínov 1968/1969)

Družstvo litvínovských žáků v sezóně 1969/1970 (Pavel v podřepu druhý zprava)

TEPLICKÝ DOROSTENEC

Nadějný talent pozorovatelům, slídičům a zvědům neunikl, kariéra začala pádit přímo splašeným tempem, proměnila se v trysk. „Byl jsem vybrán do krajského výběru a v Teplicích jsem nastoupil za severočeský proti západočeskému,“ přibližuje jeden ze zásadních zlomů. Čiperní šikulové pod drobnohledem, uniknout pozornosti se nedalo. „Všimli si mne, domluvili se s otcem a já šel do Teplic,“ přichází první velký přestup. V šestnácti letech. Ne ovšem do žáků, ale už do teplického ligového dorostu.

Nebyla to jednoduchá doba, únava se střádala nejen na hřišti při náročnějších trénincích, ale sílu bralo i dojíždění. Sice pouhých

Jiskra v oku vypovídá jasně – tenhle patnáctiletý talent má před sebou velkou budoucnost.

Členem různých výběrů býval Pavel Chaloupka pravidelně. V patnácti pronikl do české žakovské reprezentace – v dolní řadě první zleva.

Patnáctiletý dorostenec byl zajímavý nejen na hřišti, ale i pro mladá litvínovská děvčata

dvacet kilometrů, ale téměř každodennost utahá. Táta pomohl, kdy mohl, chodil však do práce, živil rodinu, často byl tak jediným řešením autobus.

Navíc nastoupil do prvního ročníku učení na provozního zámečníka v Chemických závodech Litvínov v Záluží. Učitelé i ředitel měli pochopení, pouštěli ho dříve z učiliště, aby mohl dojíždět do Teplic a stíhal fotbalové povinnosti. Čtyřikrát týdně, o víkendu zápasy, ale tam už funkci dopravce přebíral otec.

Učeň oboru provozní zámečník v Chemických závodech Litvínov v Záluží (1976)

Mnohem komplikovanější to bylo ovšem zpátky. Děravý jízdni řád nenabízel spojení, musel vystoupit už v Oseku a běžet několik kilometrů do Litvínova. „Nebylo to příjemné,“ nezastírá Chaloupka. „Měl jsem za sebou úmorný den, učení, pak praxe, přejezd do Teplic na trénink. Vracel jsem se domů okolo osmé půl deváté večer,“ dodává.

V ŠESTNÁCTI MEZI DOSPĚLÉ

Půl roku strávil v teplickém dorostu, když po něm sáhlo vedení a vytáhlo ho mezi dospělé. Tedy ještě před dovršením sedmnácti let! Začal nastupovat za béčko. Jako divizní vítěz z jara 1975 hrál Českou fotbalovou ligu, třetí soutěž na žebříčku významnosti, dle toho i patřičně náročnou. Potkal zajímavé spoluhráče: stopera Vladimíra Čermáka, jenž si ligu zakope i za Rudou hvězdou Cheb, Františka Weigenda, Pavla Soukupa, Miloše Kačířka, Josefa Sýkoru. Všichni si vyzkoušeli nejvyšší soutěž, nebo na tento zážitek teprve čekali. Stejně jako trenér Karel Bílek, jemuž byla k ruce další teplická postava – František Franke.

Teplický dorostenec na stadionu Na Stínadlech (1975)

Federální liga cíhala ovšem i na něj. V rezervě hodně pochytil, seznal, co znamená fotbal v podání dospělých, a po roce, kdy měl narozeniny znamenající plnoletost teprve před sebou, ho vytáhli do áčka. Blažeností nemohl ani usnout, uklidňoval se však, že bude sedět na lavičce a bude mít dost času se rozkoukat.

Opět omyl, už na jaře 1977 se dočkal prvoligové premiéry, trenér Antonín Rýgr byl nemocný, ale šanci mu dali asistenti Karel Bílek a Zdeněk Fejfar. Nasadili jej v posledním soutěžním dějství (6. června) jako překvapení proti Slovanu Bratislava. A to byl tehdy mančaft, několikanásobný ligový vítěz posledních let, kostra mistrů Evropy 1976 v Jugoslávii. „Vyběhlo proti nám několik šampionů: obránci Ján Pivarník, Jozef Čapkovič a Koloman Gögh, v útoku další bývalý reprezentant, Ján Čapkovič,“ sype z rukávu Chaloupka i po letech. Výhra 3:0 byla slastná, když pár minut před koncem střídal, ozýval se potlesk. „Nádherný pocit, že jsem nezklamal,“ vryl se mu tento okamžik nesmazatelně do hlavy. Stal se ligovým hráčem.

Na první chvíli v ligové šatně se nezapomíná. Vstup mezi teplické ikony si dlouho promýšlel – jak je pozdraví, jak se uvede... Napadlo ho vtipné, a snad i moderní „zdravičko“. Nepochodil. „Zvedl se brankář Jirka Sedláček, taková hora masa, a zahřměl: Já ti dám zdravičko, ty sráči mladej. Vypadni a pozdrav pořádně!“

Chtělo se mu brečet a napadlo ho, že pojede domů a schová se pod peřinu. Měl však fotbalové srdce bojovníka, po tátovi, po strejdovi, po dědovi. Zaklepal, vešel znovu, uctivě se poklonil a pozdravil: „Dobrý den.“ Uspěl. Mohutná ramena brankáře Sedláčka poklesla do vlídnosti. „To je správné,“ přivítala opora mužstva novou posilu. „Sedni si, tam máš místo,“ ukázal mu.

Rozhlédl se okolo sebe. Jaroslav Melichar zvaný Boučačka, řízný bek Zdeněk Koubek, velebený útočník Jan Thorovský. A samozřejmě rozložitý gólman Sedláček, rovněž reprezentant Čes-

koslovenska, jemuž říkali Rafan. Cítil jeden velký obdiv a všem přirozeně vykal. Ne ovšem nadlouho. „Hrajeme spolu v jednom mančaftu, budeš mi na hřišti tykat,“ přijal ho Sedláček definitivně do kolektivu.

HRAJE SE LIGA

Do ročníku 1977/1978 nastupoval už jako člen prvoligového teplického kádru. „Krásné,“ zasní se i po letech. „Bylo mi osmnáct a já hrál stabilně ligu, to se nepodařilo mnoha klukům přede mnou ani po mně,“ upozorňuje, jak se rychle a přímočaře prodral mezi elitu.

A nezapadl v ní do průměru. Za podzimní sezonu nastoupil do třinácti zápasů, místo v sestavě měl jisté, trenér Karel Bílek, jenž přešel z rezervy, mu věřil. Bojoval v záloze, lítal po celé ploše, nevynechal jediný souboj. V posledním kole se zapsal premiérovým gólem i mezi střelce, a sice v zápase proti Lokomotivě Košice, kdy se jeho obětí stal renomovaný brankář Stanislav Seman, budoucí kolega na mistrovství světa 1982 ve Španělsku. Psal se 11. prosinec 1977.

„Věděl jsem, že půjdu na vojnu, o to víc jsem toužil, abych se v Teplicích neloučil jako gólový panic,“ nabral zvýšenou motivaci. Domácí vyhrávali 1:0, trefil se vyhlášený kanonýr Ladislav Józsa, hru usměrňovali záložníci Ján Kozák a Jozef Móder. Teplický tým však nebyl složený z ořezávek, mladíček do půle vyrovnal. Gól hlavou? Kdepak, na tuhle údernost je ještě dost času. Centr ze strany, trefil to na penaltě placírkou k tyči. Nakonec Severočeši prohráli 1:4.

Půl roku v nejvyšší soutěži proběhlo v překrásném nádechu. Tradiční rozestavení 4-3-3, po jeho boku v záložní řadě vybíhali Jaroslav Melichar a Václav Senický. V brance Sedláček, obranná řada Mixa – Franke – Weigend – Koubek, v útoku trochu hledání, často-krát Jaroslav Bříza, Jan Thorovský a Jiří Šourek. Ze všech zkušenos-

ti jen padaly a on je sbíral. A v mužstvu nechyběl i jeden vrstevník, a to jen o rok starší kamarád Lubomír Pokluda, později olympijský vítěz v roce 1980.

Patronát nad litvínovským rodákem převzal Zdeněk Koubek, mistr Evropy do 23 let. „Párkrát jsem u něj spal, když jsme přijeli později z venkovních zápasů,“ děkuje levému obránci za přízeň. Zastání našel i ve funkcionářích, ke stolu se ze hřiště přemístil František Šnobl, jako sekretář pracoval Petr Moravec, hojivé ruce poskytoval nestárnoucí lékař Jan Štěrba. Na domácí utkání jezdili jeho nejbližší, táta vzal auto, nafasoval čtyři vstupenky, mnohokrát se připojil děda Karel. A z ochozů jej podporovali fanoušci.

Zajímaví byli samozřejmě soupeři, kteří ho nijak nešetřili. „V zápase se Spartou mě jeden raubíř nabral tak, že jsem letěl čtyři metry. Pak jsem se dozvěděl, že to byl František Kotek zvaný Táta,“ předkládá jednu historku. Poznal i další brusiče. Ve Zbrojovce Brno, která si tehdy došla pro jediný mistrovský titul, ho na tribunu svým zákrokem poslal Jan Klimeš, tvrdost provázela slávistu Františka Cipra. „Byl jsem mladý, tak si dovolovali,“ přijal tento úděl.

Společně s ostatními si vychutnávali nový moderní stadion Na Stínadlech. Bývalá „drožďárna“, která vítala hosty chemickým smradem a drátěným plotem při vstupu na plochu, odkud fanoušci lili na soupeře pivo, se stala už jen vzpomínkou.

Užíval si příjemnou pozici prvoligového hráče. „Šel jsem mezi tréninky po městě na kafe, holky si špitaly: To je mladý Chaloupka,“ neušel mu zájem sličných teplických slečen. Sláva do hlavy mu však nestoupla. „Kdyby se objevil jen náznak, Sedláček by mě utřel a doma táta taky.“ Měl tedy nad sebou bdělý dohled.

Teplické angažmá však nemělo před sebou velký obzor. Blížila se vojenská služba, navíc než stihne splnit vlasteneckou povinnost, Sklo Union sestoupí do druhé ligy a návrat ztratí perspektivu.

ROZHOVOR

Měl jste jako žák nějaký konkrétní vzor?

Mě nejvíce oslovil německý záložník Wolfgang Overath z I. FC Köln. Hrál na třech světových šampionátech a přivezl si kompletní sadu medailí včetně zlata na mistrovství v roce 1974 v Německu, kde nastoupil proti Nizozemsku ve finále v základní sestavě. A to jeho největším konkurentem byl Günter Netzer! Vždycky jsem si přál ho jednou osobně potkat a to se mi poštěstilo, když byl manažerem v Kölnu. I to mi dal fotbal.

Považujete se za nejslavnějšího litvínovského fotbalistu?

Nevím, jestli je slavnější Honza Kovařík, co jako mladík šel do Slavia a za Plzeň nasbíral hodně titulů a úspěchů. S jeho tátou jsem kopal za žáky, dokonce jsme šli spolu do teplického dorostu. Jen my dva. A potkáváme se dodnes. Či bývalý reprezentant Petr Johana, který kopal i za Spartu. Nikdo další podle mého není. Tam vyrůstaly jen samé hokejky. Ještě vzpomenu strejdu, v Baníku Most byl třikrát nejlepším střelcem druhé ligy.

Co vám přinesly Teplice?

Odrasový můstek, který byl velice důležitý. Komu se poštěstí hrát v šestnácti za dospělé, přičemž třetí nejvyšší soutěž měla v té době velkou kvalitu. Dnes by moji spoluhráči či protihráči kopal první ligu, o tom jsem přesvědčen. A tu jsem poznal před plnoletostí. Obrovská škola, která mi hrozně moc dala. Já se vždycky chtěl učit. Ještě před nějakou dobou na skleněných dveřích v šatně visela fotka mančafu, za který jsem hrával. Vždycky mě to dojalo. Jsem zapsán do historie, ale legenda tam určitě nejsem, těmi jsou jiní.

Když hraji Teplice s Bohemians. Komu fandíte?

Jsem Klokan. Teplicím děkuji, že mne dostaly do velkého fotbalu. Na to nikdy nezapomenu! To se nedá vymazat z hlavy. Rád si přijdu zahrát za starou gardu, když mne pozvou. Ale nejvíce mám pod kůží Bohemku, v ní jsem prožil ty nejkrásnější roky.

Máte pocit, že vám fotbal něco sebral?

Vůbec ne. Fotbalu jsem sice obětoval hodně, ale šel jsem nahoru poměrně rychle a měl jsem štěstí, že mi hodně lidí okolo pomohlo. Ostatní moji vrstevníci chodili na pívko, já přiběhl z tréninku, najedl se a šel znovu kopat. Jenže pro mě byl největší trest, když mě táta nepustil na hřiště.

JAROSLAV MELICHAR

záložník Sklo Union Teplice 1970–1985

o Pavlu Chaloupkovi

VNÍMAVÝ KLUK, KTERÝ SOUPEŘE PŘEKONÁVAL INTELIGENCÍ

Byl mezi námi rozdíl jedné celé hráčské generace, byl jsem starší skoro o deset let. Já byl už na vrcholu, on teprve začínal. Kluk výborný, fotbalově inteligentní, chytrý, ovšem velice slušný, žádná drzost v něm nebyla. Nespoléhal jenom na sílu a bojovnost, na to jsme měli v mančaftu jiné, předčil soupeře fotbalovým umem a myšlenkou. Viděl jsem na něm, jak se chce učit, jak touží něčeho dosáhnout. Neptal se, ale díval se, pozoroval, napodoboval a potom to předvedl. Rychle šel výkonností nahoru. Měl jsem k mladým vztah a sám jsem si prožil, když jsem začínal a pomáhali mi Jarda Findejs a Franta Jílek. Předávali jsme to další generaci, podobným vníma-

vým typem byl Lubomír Pokluda. Když přijde někdo nový a mladý, zpočátku jen sedí, divá se, taková tišina. Nějaký čas trvá, než se rozkouká, a pak jsou i nějaké fórky. Pomyslnou čáru Pavel ovšem nikdy nepřešel, to by ho Jirka Sedláček hned srovnal. Měl výchovu okamžiku. Jednou na tréninku utřel Luboše Pokludu, který už to přehnal. Hned mu ji máznul, dostal ovšem od výboru pokutu 500 korun. Pavel si nikdy nic takového nedovolil. Pomohl mu odchod do Bohemky za trenérem Tomášem Pospíchálem. Stal se z něj vynikající střelec hlavou, což mně nikdy nešlo, a obdivoval jsem ho. Je ovšem pravda, že střeleckou slinu chytal až po vojně, ale vždycky ho to táhlo dopředu. Nikdy jsem mu v tom nebránil, naopak jsem ho podporoval. Co mělo nohy, vydalo se na zteč, jinak by na nás diváci nechodili. Jen zezadu, to by je nudilo. Hráli jsme spolu celý podzim 1977 a na jeho růstu možná nějaký podíl mám, ale bylo by opovážlivé se k tomu nějak výrazně hlásit.

II. - VOJENSKÁ SLUŽBA

DOBROVOLNÝ NÁSTUP

Získat modrou knížku, která lékařsky potvrdovala, že mladý muž není zdravotně schopen obléci se do vojenského stejnokroje, to byla touha každého československého adolescenta. Našli se ovšem i tací, kteří nástup do Československé lidové armády dobrovolně uspíšili, neboť jim to prospělo.

Mezi ně patřil i litvínovský odchovanec. Ačkoliv jeho ročník měl být odveden až v dubnu 1978, on už uléhal v kasárnách na posteli vzor 10 v lednu. „Byl jsem rád, že jsem rukoval už v osmnácti a půl letech, dřív, než byl oficiální nástup,“ neskrývá. A připojuje důvod pro běžného občana té doby nepochopitelné stupidity. „Abych byl brzy zase zpátky a měl to za sebou,“ vysvětluje. Navíc se tím vyhnul fotbalovému výběru branců, který se konal každé léto v Písku. Na něm si vojenské týmy vybíraly šikovné rekruty i z nejvyšší ligy, konkurence na místa v kádrech armádních souborů byla o mnoho větší.

V Teplicích měl za sebou půl sezony, kdy hrál ligu za áčko, optali se ho, jestli chce jít na vojnu, aby měl tuto povinnost za sebou a mohl se sám rozhodovat, za koho chce hrát. Samozřejmě se předpokládalo, že zocelený výcvikem a herní praxí se vrátí do Teplic. „Souhlasil jsem,“ seznal výhodnost této nabídky.

Fotbaloví spolubojovníci, kteří do Tábora narukovali na jaře 1978
(Pavel sedící uprostřed)

Navíc byla s fotbalovou zárukou. Vlivný teplický funkcionář měl ve VTJ Tábor syna, který tam pracoval jako kustod a masér. Vše bylo dohodnuto, nachystáno, uskutečněno: vojín Pavel Chaloupka se hlásil k prezenční dvouleté službě jako fotbalista.

Vojenským dovednostem ovšem úplně neunikl. Učili ho pochodovat, řízně se otáčet vpravo a vlevo v bok, střílet, rozebírat samopal vzor 58 atd. Neabsolvoval však klasický přijímač, kdy se na nováčcích – „ptáčích“ či „holubech“ – vyžívají vojáci staršího ročníku – mazáci. Vyhnul se tak buzeraci, případně i šikaně. „Přišel jsem v lednovém termínu sám, naučili mě přísahu, přečetl jsem ji na PVS, podepsal, a dost,“ popisuje, jak rychle, snadno a bezbolestně se stal příslušníkem ozbrojených sil Varšavské smlouvy. A už po půl roce byl mazák. Tomu se říká vojenská kariéra, možná měl

dokonce v torně maršálskou hůl. On však chtěl jen přežít, splnit povinnost a zpátky do civilu.

„Naučili mě především zdravit, Tábor byl vysloveně lampasácké město s pěti útvary a desítkami generálů. Majory a nižší hodnost nikdo nebral vážně,“ přibližuje obyvatele husitského města nad Lužnicí, kde sídlilo velitelství Západního vojenského okruhu. „Když jsem šel po ulici, nesundal jsem ruku,“ pochopil, že salutovat je v ČSLA hlavní úkol.

I na střelbu z ručních zbraní došlo. „Samopal jsem viděl asi pětkrát, nabitý ještě méně,“ nehrnul se k ostrým patronám. Ale i sportovci museli dokazovat připravenost v prověrkách. „Nastřílel jsem na výbornou, sundal jsem na pět ran všechny figury,“ chlubí se svými výkony. „A co jsem netrefil, dodělal jsem propisovačkou,“ uměl si poradit za každých okolností. Za splnění střelby získal první opušťák. Ostatně jeho odborné zařazení bylo na pozici střelec. „Náramně se to hodilo v lize,“ přenesl si umění nacházet cíl i na hřiště.

POHODA V POLOBOTKÁCH

Fotbalisti tvořili samostatnou rotu, jejíž bojeschopnost byla dosti pofidérní. Vyslat je čelit útoku mechanizované divize západoněmeckého bundeswehru na obrněných vozech pěchoty Marder, či je dokonce vyslat na zteč, valných výsledků by se asi armádní náčelníci nedočkali. Občas na ně vyšla dozorčí služba, ale jenom na rotě. Fotbalisti nechodili ven před bránu okukovat tábořská děvčata a důstojnické paničky. Jejich pozice byla na hřišti.

Bydleli na ubytovně u nádraží přímo naproti štábu Západního vojenského okruhu, na stadion Míru se ráno přesouvali pořadovým krokem okolo rybníku Jordán. A zdravili vyšší hodnosti. Pak se převlékli do sportovního oblečení a to byl jejich stejnokroj. „Kanady jsme nosili, jen když jsme prohráli,“ odhaluje vojín Chaloupka ká-

